

Biuletyn

**CENTRALNEGO
KOLEGIUM SĘDZIÓW**

Nr 25

Kwiecień 2008

Polski Związek Lekkiej Atletyki
Centralne Kolegium Sędziów
Warszawa

CENTRALNE KOLEGIUM SĘDZIÓW PZLA

członkowie:

Henryk Adamski (Bydgoszcz)

(tel. (0-52) 363 86 94)

Wojciech Gaczkowski (Warszawa)

(tel. (0-22) 529 87 12)

Ewa Gołębowska (Warszawa) – **sekretarz**

(tel. (0-22) 659 48 67)

Janusz Krynicki (Warszawa) – **przewodniczący**

(tel. (0-22) 810 89 79)

Michał Krynicki (Warszawa)

(tel. (0-22) 666 94 03)

Czesław Lis (Gdańsk)

(tel. (0-58) 557 07 68)

Łukasz Makulec (Poznań)

(tel. (0-61) 653 96 49)

Ewa Mańczyk (Kraków)

(tel. (0-12) 634 18 07)

Joanna Nowak (Lublin)

(tel. (0-81) 533 27 08)

Andrzej Ojrzyński (Łódź)

(tel. (0-42) 215 79 70)

Janusz Rozum (Warszawa) – **wiceprzewodniczący**

(tel. (0-22) 617 52 87)

Henryk Ryll (Warszawa)

(tel. (0-22) 617 96 60)

Hanna Sikora (Wrocław)

(tel. (0-71) 349 37 03)

Gerard Skutnik (Katowice)

(tel. (0-32) 287 32 21)

Anna Barbara Szymańska (Warszawa) – **wiceprzewodnicząca**

(tel. (0-22) 834 44 48, kom. 502 286 086)

Informacja o działalności CKS PZLA w okresie 1.06.2007 r. – 31.01.2008 r.

W okresie od 1.06.2007 r. do 31.01.2008 r. zostały zwołane 3 posiedzenia plenarne Centralnego Kolegium Sędziów. Pierwsze z nich, ze względu na termin opublikowania kalendarza imprez PZLA odbyło się na początku czerwca tj. w dniu 6.06.2007 r. Kolejne posiedzenia plenarne, odbyły się w dniu 7.12.2007 r. z udziałem przewodniczących wojewódzkich kolegiów sędziów w dniu 8.12.2007 roku.. Udział w nim wzięli wszyscy członkowie Centralnego Kolegium Sędziów oraz przewodniczący 12 wojewódzkich kolegiów sędziów. Na posiedzeniu podjęto decyzję o dokooptowaniu do składu CKS kol. Wojciecha Gaczkowskiego, który współpracuje z CKS PZLA od 2003 roku i aktualnie bierze udział w projekcie weryfikacji licencji sędziego sportowego. Ponadto w tym okresie odbyło się 16 posiedzeń Prezydium CKS, w tym jedno w rozszerzonym składzie, podczas Mistrzostw Polski Juniorów w dniu 26 stycznia 2008 r. W posiedzeniach Prezydium oprócz członków Kolegium kilkakrotnie brał udział, na zaproszenie Przewodniczącego CKS, kol. Tadeusz Majsterkiewicz Przewodniczący Komisji obiektów i sprzętu. CKS PZLA w wymienionym okresie realizowało m.in. następujące zadania:

- przygotowanie specjalnego wydania biuletynu;
- zapewnienie obsady sędziowskiej na zawodach szczebla centralnego;
- przeprowadzenie szkolenia i weryfikacji dla sędziów;
- przystąpienie do realizacji procedury sędziego związkowego;
- weryfikacja i wydawanie licencji sędziego sportowego.

Podsumowanie sezonu 2007

Podsumowania sezonu 2007 dokonano w oparciu o 140 sprawozdań z zawodów nadsyłanych przez delegatów technicznych, delegatów CKS, arbitrow konkurencji, sędziów głównych zawodów. Na ich podstawie oraz bezpośrednich relacji członków Kolegium na posiedzeniach Prezydium dokonano oceny poziomu sędziowania, stanu przygotowania obiektu, oraz wywiązywania się organizatora ze swoich powinności. Wszystkie uwagi były analizowane i zostały wzięte pod uwagę przy powierzaniu imprezy danemu ośrodkowi, jak również w projekcie obsady sędziowskiej zawodów szczebla centralnego w 2008 r. W formie tabelarycznej analiza sprawozdań znalazła się w Nr 24 Biuletynu CKS PZLA. A oto niektóre elementy na jakie zwracano uwagę w sprawozdaniach: zbyt wczesne podnoszenie białej chorągiewki przez sędziego głównego skoków (MMP), zajmowanie przez sędziów pozycji utrudniającej obserwację zawodów przez trenerów, rozegranie biegu na 3000 m z przeszkodami z pominięciem jednej przeszkody. Również u niektórych organizatorów stwierdzono drobne niedociągnięcia; m. in. nie zawiadomiono sędziów o terminie zawodów (Kielce, Poznań), krytycznie oceniono oddaloną od stadionu lokalizację noclegu dla sędziów w Białej Podlaskiej, natomiast wysoko oceniono przygotowanie obiektów w Szczecinie (Puchar Europy) i Słupsku (MMP).

Sprawy obsady

Na posiedzeniu plenarnym w dniu 6.06.2007 r. zatwierdzono projekt obsady na zawody szczebla centralnego w sezonie letnim obejmującą okres od daty posiedzenia do końca sierpnia. Obsada sędziowska na zawody ligowe II rzut i Mityng Pedro's Cup została zatwierdzona na posiedzeniu Prezydium w dniu 27.08.2007 r. Natomiast na posiedzeniu plenarnym w dniach 7-8.12.2007 r. zatwierdzona została obsada kierowniczych funkcji sędziowskich na sezon halowy 2008 oraz omówiono i przyjęto zasady wyznaczenia obsady sędziowskiej na MŚ Juniorów w Bydgoszczy.

Szkolenie

Zgodnie z postulatem Krajowego Zjazdu wskazującym na potrzebę organizacji weryfikacji i szkolenia dla sędziów chcących uzyskać II licencję specjalistyczną w dniach 1-2 grudnia 2007 r. odbyła się w siedzibie COS w Wałczu weryfikacja dla sędziów skoków i rzutów. Przygotowanie szkolenia i testu należało do komisji w składach zatwierdzonych na posiedzeniu plenarnym w dniu 15.05.2005 r. Szkolenie w zakresie konkurencji rzutowych poprowadzili kol. kol. Łukasz Makulec, Przemysław Otomański oraz Henryk Ryll, natomiast w zakresie konkurencji skokowych kol. Arleta Kaniewska oraz wobec nieobecności pozostałych członków komisji kol. Ewa Gołębowska. Kol. Janusz Krynicki zapoznał szkolonych z dokonanymi na kongresie IAAF w Osace zmianami w przepisach sędziowania. Do szkolenia i weryfikacji przystąpiło 63 sędziów, w tym w skokach 30 osób, a w rzutach 33 osoby. Napisane przez uczestników szkolenia testy zostały sprawdzone przez komisje i przekazane do CKS PZLA w drugiej połowie stycznia br. CKS PZLA poinformował pisemnie wszystkich sędziów uczestniczących w szkoleniu o uzyskanym wyniku testu.

Jednocześnie sygnalizujemy, że w kwietniu br. planowana jest weryfikacja dla sędziów chodu, biegów i starterów pragnących posiadać II licencję szczebla centralnego. Przewodniczący WKS są zobowiązani do przekazania listy sędziów - kandydatów ubiegających się o przyznanie II licencji specjalistycznej szczebla centralnego do dnia 20.02.2008 r. do PZLA. Warunkiem zakwalifikowania do weryfikacji i szkolenia jest posiadanie przez kandydata licencji sędziego sportowego, posiadanie III licencji specjalistycznej lub wcześniejsze posiadanie II licencji oraz wykazanie się praktyką sędziowską w danej konkurencji.

Klasa sędziego związkowego

W 2007 r. CKS PZLA rozpoczęło wdrażanie procedury nadawania klasy sędziego związkowego, zgodnie z zapisami „Zasad przyznawania klasy sędziego związkowego” opublikowanymi w Nr 23 Biuletynu CKS PZLA. Do przeklasyfikowania zostało zgłoszonych przez przewodniczących WKS 30 sędziów posiadających klasę sędziego okręgowego. Każdy z kandydatów do przeklasyfikowania otrzymał 2 tematy merytoryczne do pisemnego opracowania. Dodatkowo przesłana została do kandydatów również lista tematów tzw. „dowolnych”, szerzej ujmujących zagadnienia sędziowania. Kandydat ma prawo jeden z przydzielonych tematów merytorycznych zamienić na temat „dowolny”. Obecnie kandydaci są na etapie opracowywania wskazanych im tematów. Niewykluczone, że część z tych opracowań zostanie opublikowanych na łamach biuletynu.

Licencja sędziego sportowego

W związku z weryfikacją licencji sędziego sportowego, CKS PZLA przystąpiło do aktualizacji bazy sędziów la. W tym celu przewodniczący WKS otrzymali wykazy sędziów ze swojego kolegium z prośbą o informacje o wszelkich zmianach ich danych. Po ich przekazaniu istniejąca baza sędziów została zaktualizowana. Obecnie liczy prawie 2 tysiące pozycji. Licencje, wg nowego, zmodyfikowanego wzoru, są sukcesywnie przekazywane przewodniczącym WKS. Będą one obowiązywać od sezonu 2008 r.

Już przyzwyczailiśmy się do tego, że tylko sędzia posiadający licencję sędziego sportowego może pełnić funkcje na różnego rodzaju zawodach lekkoatletycznych. Tym niemniej, było kilku sędziów posiadających licencje szczebla centralnego, którzy nie uzyskali licencji sędziego. Przypominamy także, że warunkiem uzyskania i posiadania licencji specjalistycznych oraz uczestnictwa w szkoleniach i weryfikacjach jest posiadanie licencji sędziego sportowego.

Zmiany przepisów rozgrywania zawodów

W związku z tym, że na ostatnim kongresie IAAF w Osace, który odbywał się przed Mistrzostwami Świata 2007, wprowadzono szereg zmian do obowiązujących przepisów, CKS

PZLA przygotowuje nowe wydanie przepisów w języku polskim. Planujemy, aby było ono dostępne na początku sezonu letniego 2008 r. Póki co, omówienie zmian zamieszczamy w obecnym buletynie, a także można je znaleźć na stronie www.pzla.pl w zakładce „Komisje” → Centralne Kolegium Sędziów → Informacje komisji.

Współpraca z innymi komisjami PZLA

CKS PZLA w miarę potrzeb ściśle współpracuje z innymi komisjami PZLA. Tak było w przypadku zawodów w dniu 21.07.2007 r. w Kielcach, gdy wątpliwości Komisji statystycznej budziły wyniki w niektórych biegach. Po analizie dokumentacji z zawodów i uzyskaniu wyjaśnień, CKS zajęło stanowisko w tej sprawie i na stronie www.pzla.pl został zamieszczony komunikat o nieuznaniu kwestionowanych wyników. Jednocześnie CKS zaleca, aby sędzia główny nie przeprowadzał zawodów w konkurencji biegowych jeśli nie ma 5 sędziów mierzących czas.

Przykładając dużą wagę do spraw związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa na zawodach, CKS PZLA zaakceptowało opracowanie Komisji sprzętu i obiektów PZLA nt. „Zasady postępowania w celu zachowania bezpieczeństwa na zawodach lekkoatletycznych”.

Korespondencja

Prezydium udzieliło odpowiedzi na pisma kierowane do CKS. M.in. powtórnie przygotowano i wysłano pismo do kol. Józefa Wencla. W piśmie tym odniesiono się m. in. do kwestii rozgrywania rzutów długich na przeciwległe położonych rzutniach. Pisemnej odpowiedzi udzielono kol. Grażynie Fijałkowskiej w sprawie wypowiedzi jednego z członków Zarządu PZLA. Po rozpatrzeniu odwołania kol. Wojciecha Wojszko, CKS PZLA przedstawiło swoje stanowisko w tej sprawie. Udzielono odpowiedzi kol. Stanisławowi Figatowi w sprawie zapytania o granice odpowiedzialności sędziego głównego za bezpieczeństwo zawodników i innych osób podczas zawodów.

Odnaczenia

CKS rozpatrzyło 4 wnioski o nadanie odznaczenia „Zasłużony sędzia LA”. Po zaopiniowaniu przez Zespół wyróżnień i dyscypliny, CKS przyznało to odznaczenie 2 sędziom. Otrzymali je kol. kol.:

Małgorzata Janczyszyn	Poznań
Jadwiga Jakubowska	Warszawa

Serdecznie gratulujemy!

Ponadto chcemy poinformować, że przy Polskim Komitecie Olimpijskim planowane jest powołanie komisji sędziowskiej. Ustalono, że sędziów lekkoatletycznych reprezentować będzie w tej komisji Przewodniczący CKS PZLA kol. Janusz Krynicki.

Przygotowała Ewa Gołębowska i Michał Krynicki

Informacja Komisji Obsady CKS

Zgodnie z celem dla którego Komisja Obsady została powołana, Komisja ta proponowała obsadę funkcji kierowniczych ważniejszych zawodów w lekkiej atletyce odbywających się w 2007 roku w Polsce. Liczebności tych zawodów, z podziałem na ich kategorie zamieszczone są w następującej tabelce.

Zawody halowe	6
Biegi przełajowe	3
Zawody w chodzie sportowym	9
Maratony i półmaratony	6
Zawody z klasą MM na stadionie	13
Zawody na stadionie	34
Razem	71

Centralnymi wyznaczeniami zostało objętych 208 sędziów różnych specjalności spośród 231 posiadających licencje specjalistyczne 1 i 2.

W skali całego roku zrealizowano obsadę 952 kierowniczych funkcji sędziowskich. Średnia liczba wyznaczeń przypadająca na sędziów objętych centralną obsadą wyniosła 4,57; przy rozpiętości wyznaczeń od 1 do 20.

Tak duża rozpiętość wynikała z nierównomiernego w skali kraju ulokowania imprez centralnych. Główne imprezy rozmieszczone były w rejonach północnych i zachodnich.

Na uwagę zasługuje fakt informowania przez sędziów o braku możliwości sędziowania na wyznaczonych zawodach, co umożliwiło ustalenie zastępstwa.

Dziękując sędziom za zaangażowaną postawę, liczymy na dalszą owocną współpracę.

Komisja Obsady: Anna Barbara Szymbalska, Henryk Ryll

Kierownicy techniczni zawodów

W wyniku przeprowadzonego szkolenia oraz stosownego sprawdzianu kwalifikacje do pełnienia funkcji kierowników technicznych zawodów uzyskali następujący sędziowie: **Jan Bondarenko** (Słupsk), **Andrzej Chmielewski** (Toruń), **Antoni Dudko** (Białystok), **Ewa Gołębowska** (Warszawa), **Robert Jędrys** (Lublin), **Radosław Jurczak** (Warszawa) **Krzysztof Knut** (Grudziądz), **Piotr Kołodziejczyk** (Stargard), **Michał Korolko** (Warszawa), **Piotr Kowal** (Rzeszów), **Wojciech Krokoszyński** (Płock), **Czesław Lubarski** (Bydgoszcz), **Tadeusz Majsterkiewicz** (Warszawa), **Łukasz Makulec** (Poznań), **Hubert Petrikowski** (Bydgoszcz), **Włodzimierz Różyczka** (Stargard), **Henryk Ryll** (Warszawa), **Tadeusz Stawicki** (Warszawa), **Tadeusz Świt** (Kielce), **Franciszek Waszkiewicz** (Wrocław), **Józef Węcel** (Katowice), **Mirosław Wierzbicki** (Rzeszów), **Wojciech Wojda** (Lublin).

Serdecznie gratulujemy!

Omówienie zmian w przepisach rozgrywania zawodów lekkoatletycznych wprowadzonych na kongresie IAAF w 2007 roku w Osace (Japonia)

Kongres IAAF, który poprzedzał kolejne Mistrzostwa Świata, które odbyły się w Osace w Japonii w sierpniu br., zdecydował o wprowadzeniu do przepisów zawodów w lekkoatletyce

nadszpiewanie dużo zmian. Dotychczas istotne zmiany w przepisach wprowadzono zazwyczaj, co 4 lata, na kongresach odbywających się po Igrzyskach Olimpijskich. Rzeczywistość jednak ulega zmianie tak szybko, że ten czteroletni okres jest już zbyt długi na to, aby mogły obowiązywać przepisy w niezmięonej formie. Przed kongresem IAAF zgłoszono ponad 160 poprawek do przepisów, z których ponad 130 zostało przyjętych i zatwierdzonych przez kongres. Wszystkie zatwierdzone zmiany zostaną uwzględnione w nowym polskim wydaniu przepisów, które planuje się wydać przed sezonem letnim 2008. Poniższe omówienie wprowadzonych zmian - ze zrozumiałych względów - jest ograniczone do przedstawienia tylko tych zmian, które mają istotne znaczenie dla bezpośredniej praktyki sędziowskiej.

Podobnie jak było to w latach poprzednich, niektóre wprowadzone przepisy praktycznie sankcjonują dotychczasowy sposób postępowania stosowany w praktyce przez sędziów, chociaż nie były dotychczas zapisane szczegółowo w przepisach. W innych przypadkach wprowadzone zmiany pozwalają na doprecyzowanie niektórych sformułowań, które do tej pory nie były sformułowane wystarczająco jednoznacznie. Dlatego też niektóre wprowadzone zmiany w przepisach nie będą pociągały za sobą konieczność zmiany dotychczasowego sposobu postępowania sędziów na zawodach lekkoatletycznych.

I tak, idąc zgodnie z wzrastającymi numerami artykułów w art. 110 obok istniejących już w przepisach międzynarodowych obserwatorów technicznych (ITO i ATO), umieszczono zapis, iż wprowadza się funkcję międzynarodowych sędziów biegów przełajowych oraz międzynarodowych sędziów biegów ulicznych. Dodano też akapit, w którym mówi się o tym, że na oficjalnych zawodach w biegach przełajowych lub ulicznych powinni być obecni oficjalni międzynarodowi sędziowie, a ich zadaniem jest zapewnienie, aby zawody były przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami IAAF.

Arbitrzy

W artykule 125.2 dotyczącym arbitrów dodano, że obowiązki i kompetencje osoby pełniącej funkcje arbitra bramki rozpoczynają się od pierwszej bramki do wyprowadzenia zawodników z drugiej bramki na miejsce rozgrywania konkursu.

Praktycznie wprowadza się funkcje arbitra startu poprzez włączenie zapisu, iż arbiter biegów wyznaczony do nadzorowania startu nazywa się arbitrem startu.

W art. 125.3 dodaje się zapis, że po zakończeniu każdego konkursu protokół zawierający rezultaty konkursu, powinien być podpisany przez arbitra i niezwłocznie przekazany do Sekretariatu zawodów.

Korzystanie z urządzeń ułatwiających poruszanie się.

Do elementów traktowanych jako obca pomoc w art. 144 dołączono także, zastosowanie jakichkolwiek urządzeń technicznych posiadających sprężyny, rolki lub dowolne inne elementy techniczne ułatwiające poruszanie się, a także zastosowanie jakichkolwiek aparatury powodującej wydłużanie wymiarów wyposażenia osobistego ponad dopuszczalne wymiary określone w przepisach IAAF. Niewątpliwie wprowadzenie powyższego przepisu, spowodowane było pojawieniem się niepełnosprawnego zawodnika (po amputacji nogi), który biegając krótkie dystanse ze specjalnie skonstruowaną protezą zaczął uzyskiwać wyniki porównywalne z tymi, jakie uzyskują zawodnicy pełnosprawni.

Dyskwalifikacje

W dotychczasowej wersji przepisów, w przypadku niestosownego zachowania się zawodnika w czasie zawodów, mówi się o możliwości stosowania ostrzeżeń i ewentualnie

dyskwalifikacji. Zależnie też od podjętej decyzji, sędzia korzysta z żółtej bądź czerwonej kartki. Do tych dotychczas obowiązujących przepisów dopisano, biorąc chyba przykład z praktyki sędziów piłkarskich, że zawodnik, który otrzymuje drugą żółtą kartkę (tj. drugie ostrzeżenie) za niesportowe zachowanie, powinien być zdyskwalifikowany, a zatem sędzia po pokazaniu drugiej żółtej kartki na tych samych zawodach ma obowiązek pokazać temu zawodnikowi kartkę czerwoną. Jednocześnie w art.145.2 doprecyzowano, że wyniki uzyskane przez zawodnika zdyskwalifikowanego są nieważne w tym konkursie, w którym został on zdyskwalifikowany. Natomiast wyniki uzyskane przez niego w poprzednich konkursach pozostają ważne i mogą być ujęte w tabelach wyników.

Protesty dotyczące startu

W ostatniej wersji przepisów, dopuszczono składanie protestów dotyczących prawidłowości startu, wyłączając jednakże przypadek, gdy aparatura falstartowa wykazywała nieprawidłowość. Obecnie, prawdopodobnie w wyniku stwierdzenia, że aparatura falstartowa nie jest bezawaryjna, dopuszcza się składanie protestu nawet w przypadku, gdy falstart został zarejestrowany przez aparaturę falstartową. Ponadto, dodano w artykule 145.2, że arbiter startu ma uprawnienie do stwierdzenia, że żaden z zawodników nie spowodował falstartu. W takim przypadku kolejną procedurę startu ponawia się przyjmując, że nie popełniono uprzednio falstartu. Jak widać intencją ustalającego przepisy jest odchodzenie od ślepego trzymania się wskazań urzędów rejestrujących na rzecz dania szerszych możliwości sędziemu oceniania zaistniałej sytuacji i podejmowania ostatecznych i sprawiedliwych decyzji.

Protesty dotyczące konkurencji technicznych

Już w dotychczasowych przepisach (patrz art. 146.4b) uwzględniono sytuację, w której zawodnik, który nie zgadza się z decyzją sędziego o nie uznaniu danej próby może złożyć ustny protest, w wyniku, którego, nawet przy utrzymaniu decyzji sędziego głównego o nieważności próby, arbiter może zdecydować o tym, że należy zmierzyć uzyskany wynik przez zawodnika, co przy dalszej procedurze rozpatrywania protestu jeśli, taka nastąpi, po pozytywnym rozpatrzeniu protestu, pozwoli na zatwierdzenie jako ważny uzyskany wynik. Obecne przepisy idą o krok dalej i uwzględniają sytuacje, której zawodnik w próbie nieuznanej uzyskuje rezultat kwalifikujący go do udziału w wąskim finale, (tzn. wynik uzyskany w pierwszych trzech próbach konkursu finałowego). W takiej sytuacji, nowe przepisy mówią, że sędzia główny ma prawo dopuścić takiego zawodnika do udziału w wąskim finale warunkowo (w ang. „under protest”). To oznacza, że w takim przypadku w wąskim finale próby wykonywałoby dziewięciu zawodników, ale tylko próby ośmiu z nich zostałyby uznane za ważne.

Uściślono również, że na zawodach lekkoatletycznych ostateczna decyzja należy do Komisji Odwoławczej i nie przysługuje od tej decyzji odwołanie do wyższej instancji, jaką jest Trybunał Sportowy. Dodaje się także, że w przypadku braku na danych zawodach Komisji Odwoławczej ostateczna decyzja należy do Arbitra (i konsekwentnie ona także nie podlega zaskarżeniu do Trybunału Sportowego). W efekcie zastosowania powyższego przepisu, jeśli chcielibyśmy zaadoptować go do warunków naszego kraju, należy przyjąć, że na zawodach niższego szczebla, ostateczna decyzja należeć będzie do sędziego głównego konkurencji.

Przeprowadzanie konkursów ze wspólnym udziałem kobiet i mężczyzn.

Wprowadzono zmiany w artykule 147, w którym jest mowa o wspólnych startach kobiet i mężczyzn na stadionie. Obecnie początek tego artykułu brzmi: w konkurencjach rozgrywanych całkowicie na stadionie nie należy normalnie/w zasadzie zezwalać na wspólny start kobiet i mężczyzn. Zmiana polega na dodaniu stwierdzenia, że w konkurencjach technicznych i w biegach

na 5000 metrów i dłuższych może być udzielona zgoda na rozegranie konkurencji z jednoczesnym udziałem kobiet i mężczyzn, z wyjątkiem takich zawodów jak: igrzyska olimpijskie, mistrzostwa świata i kontynentów, mityngi międzynarodowe wchodzące w skład World Athletic Tour. W zawodach niższej rangi np. w mityngach międzynarodowych lub krajowych może być wydane zezwolenie EAA lub federacji narodowej, na rozegranie konkurencji mieszanej tj. z udziałem kobiet i mężczyzn.

Zmiany dotyczące procedury startu

W art.162, który poświęcony jest procedurze startu, dodano akapit precyzujący prawo przerwania startu przez zawodnika w wyniku zakłócania według jego opinii prawidłowych warunków startu. Artykuł ten mówi, że po komendzie „na miejsca” i „gotów”, a przed wystrzałem startera lub innej stosowanej przez startera aparatury startowej, zawodnik tylko w istotnie uzasadnionych przypadkach może zgłosić przez podniesienie ręki konieczność przerwania procedury startu. O tym, czy przerwanie startu było uzasadnione, decyduje odpowiedni arbiter. Jeśli uzna on, że powód przerwania startu był zbyt błahy, zawodnik powinien zostać ostrzeżony przez pokazanie mu żółtej kartki za niesportowe zachowanie. Po tym pokazuje się wszystkim zawodnikom uczestniczącym w biegu, zieloną kartkę, co oznacza, że dotychczas nie było fałstartu.

Zmiany dotyczące konkurencji biegowych

W artykule 166.2, w którym zamieszczone są tabele, w których mówi się o rundach kwalifikacyjnych, niektóre punkty uległy zmianie. Zmiany idą w kierunku zmniejszenia ilości rund eliminacyjnych zwłaszcza przy znacznej ilości zgłoszonych zawodników do zawodów.

W dotychczasowych przepisach rozstawienie zawodników na poszczególnych torach w biegach finałowych lub drugiej rundzie eliminacji zależało od wyników uzyskanych w biegach eliminacyjnych. Dotychczas na podstawie tychże wyników tworzono listę rankingową zawodników zajmujących miejsca od 1 do 8 w danym biegu. Zawodników zajmujących pierwsze cztery miejsca w tym rankingu przydzielano w drodze losowania tory od 3 do 6, natomiast pozostałym zawodnikom losowano tory 1, 2, 7 i 8. Obecnie zawodnikom znajdującym się w rankingu na pozycji 5 i 6 w wyniku przeprowadzonego losowania przydziela się tory 7 i 8 a zawodnikom, którzy zajmują dwa ostatnie miejsca losuje się tory wewnętrzne 1 i 2.

Górna część płotków lub przeszkód, które są używane w biegach przez płotki lub z przeszkodami jest zazwyczaj pomalowana na kolor biały przerywany farbą czarną. Obecne przepisy mówią, że mogą być stosowane dowolne kolory pod warunkiem, aby kontrastowały wzajemnie oraz z kolorem otoczenia. Możemy zatem stosować przeszkody pomalowane np. na biało i czerwono pod warunkiem, że bieżnia będzie miała kolor kontrastujący z czerwienią a więc będzie np. niebieska lub zielona.

Głębokość rowu z wodą, który zawodnicy pokonują w biegu na 3000 metrów z przeszkodami, została zmniejszona z 70 cm do 50 cm.

Dodano zapis precyzujący, iż w skład sztafety mogą wchodzić wszyscy zawodnicy z danej ekipy zgłoszeni do danych zawodów. Np. na zawodach o mistrzostwo kraju, kontynentu itd. do pierwszego biegu sztafety może być zgłoszony każdy zawodnik wchodzący w skład danej reprezentacji (może więc to być biegacz, miotacz, skoczek czy chodziarz). Jednakże po pierwszym biegu z czterech startujących w nim, można dokonać zmian najwyżej dwóch zawodników.

Konkurencje techniczne

W przypadku rzutów wykonywanych z koła dopuszcza się używanie jednego zdejmowanego znacznika przez zawodnika wykonującego próbę. Znacznik może być ustawiony w

dowolnym miejscu na zewnątrz koła w taki sposób, aby nie przeszkadzał w obserwacji prawidłowości wykonywanej próby przez sędziego. Po wykonaniu rzutu przez zawodnika znacznika taki musi być usunięty. Ponadto, na co warto zwrócić uwagę, nie zezwala się na umieszczania jakiegokolwiek znacznika w sektorze rzutu.

Kilka lat temu, gdy wprowadzono przepis o zmianie kolejności wykonywania prób w wąskim finale, która to kolejność ściśle uzależniona była od rezultatów uzyskanych w pierwszych trzech próbach, zwrócono się do CKS PZLA o odpowiedź na pytanie, w jakiej kolejności powinni wykonywać próby zawodnicy po trzech kolejkach prób, gdy zajmują to samo miejsce, gdyż legitymują się takimi samymi wynikami. Zgodnie z ówczesną przedstawioną interpretacją CKS PZLA w powyższym przypadku, w wąskim finale tacy zawodnicy powinni wykonywać próby w dotychczasowej względem siebie kolejności lub można przeprowadzić losowanie kolejności wykonywania prób. W znowelizowanych przepisach wchodzących w życie od 1 stycznia 2008 roku, zapisano jednoznacznie, że prawidłowym postępowaniem w takim przypadku jest utrzymanie dotychczasowej względnej kolejności wykonywania prób przez takich zawodników.

Dotychczasowy zapis dotyczący wykonywania prób w konkurencjach technicznych (nie dotyczy skoków wysokich) poza ustaloną kolejnością, został bardziej wyeksponowany poprzez przeniesienie go na początek artykułu 180.5. Jak wiadomo, sędzia w uzasadnionych przypadkach (np. udział zawodnika w dwóch konkurencjach rozgrywanych równolegle) może zezwolić na wykonanie kolejnej próby w innym porządku niż ustalony. Jednakże przepisy ograniczają taką możliwość do tego, że zmiana kolejności wykonywania prób może być dokonana w ramach danej kolejki prób. Inaczej mówiąc, zawodnik może wykonywać swoją drugą próbę, jako ostatni w drugiej kolejce a trzecią swoją próbę np. jako pierwszy w trzeciej kolejce. Przepisy nie pozwalają natomiast na wykonywanie drugiej i trzeciej próby przez danego zawodnika w trakcie przeprowadzania np. drugiej kolejki prób.

Jest rzeczą oczywistą, że w konkurencjach technicznych przez podniesienie białej chorągiewki, sędzia główny sygnalizuje prawidłowe wykonanie próby przez zawodnika. Powyższą praktykę sankcjonuje dopisanie punktu do artykułu 180, w którym jednoznacznie stwierdza się, że sędzia może podnieść białą chorągiewkę, dopiero wtedy, gdy zawodnik zakończy wykonywanie próby. Ponadto precyzuje się w tym punkcie, że w skokach wysokich oznacza to wypełnienie przez zawodnika wymagań opisanych w artykułach 182.2, 183.2 lub 183.4, natomiast w skokach długich opuszczenie miejsca do lądowania zgodnie z artykułem 185.1 a w konkurencjach rzutowych po opuszczeniu koła do rzutu lub rozbiegu zgodnie z artykułem 187.17.

Już w dotychczasowych przepisach (patrz art.180.7) dopuszczono możliwość ograniczania ilości prób w rzutach i skokach długich. Obecnie wprowadzono analogiczny przepis w odniesieniu do skoków wysokich. W tym dodanym akapicie do wspomnianego wyżej punktu, mówi się, że organizator w regulaminie zawodów może ograniczyć zarówno ilość wykonywanych prób jak i pokonywanych przez zawodników wysokości.

Kolejne uściślenie dotyczy dogrywki w skokach wysokich. Obecnie pierwszą wysokość, na której będą rozpoczynały się skoki w dogrywce jest wysokość, jaka wynika z regulaminu imprezy (art. 181.1), następująca po wysokości pokonanej przez zawodników uczestniczących w dogrywce. Oznacza to, że interpretacja zamieszczonego w przepisach wydanych w 2006 roku, przykładu dogrywki w skoku wzwyż (art. 181.1c) nie jest zgodna z wprowadzonym i obowiązującym przepisem od 1 stycznia 2008 roku. W przykładzie tym według nowych przepisów, pierwszą wysokością, na której należy rozpocząć dogrywkę byłaby wysokość 191 cm.

Skreślono istniejące w dotychczasowych przepisach ograniczenie długości rozbiegu do rzutu oszczepem. Pozostaje natomiast warunek, że minimalna długość takiego rozbiegu wynosi 30 metrów (art. 187.9).

W pchnięciu kulą wprowadzono zapis, iż zabroniona jest technika wykonywania pchnięcia kulą, w której ramie lub przedramię, jest przenoszone ponad głowę.

Odkształcenie rączki do młota pod działaniem siły 3,8 kN nie może przekraczać 3mm.

W odniesieniu do klatki do rzutu młotem, zaleca się wykonanie oznakowania stałego lub tymczasowego, wyznaczającego pozycje ruchomych wrót klatki.

Zawody halowe

W odniesieniu do podłoża, na którym ma być wybudowana na hali bieżnia, rozbieg lub miejsce do odbicia w skokach w hali, postawiono wymagania, że ma być ono wykonane ze stabilnego materiału (takiego jak np. beton) i w żadnej części podłoże to nie może być sprężyste.

Postanowiono, że w biegach na hali rozgrywanych całkowicie po torach, będą biegi rozgrywane na dystansach do 300 metrów włącznie. Biegi na dystansach dłuższych niż 300 metrów, ale krótszych niż 800 metrów będą rozgrywane po torach do końca drugiego wirażu.

W odniesieniu do ustawienia sztafet na kolejnych zmianach przyjęto następujące zasady. Oczekujący zawodnicy biegnący jako trzeci i czwarty w biegu sztafetowym 4x200 m, oraz zawodnicy przejmujący pałeczkę na zmianach w sztafetach 4x400 m i 4x800 m, ustawiani są pod nadzorem sędziów według kolejności, jaką zajmują ich zespoły w momencie wbiegnięcia na ostatni wiraż. Po ustawieniu danego zawodnika przez sędziego, oczekujący na zmianie zawodnik ma obowiązek utrzymać ustalone miejsce i nie powinien zmieniać pozycji zajmowanej na początku strefy zmian. Nie dotrzymanie powyższego przepisu przez zawodnika skutkuje dyskwalifikacją zespołu sztafetowego.

Przy przeprowadzaniu konkursu pchnięcia kulą zaleca się stosowanie siatek ochronnych o wysokości 4 metrów, uniemożliwiających wpadnięcie kuli w publiczność, sędziów lub zawodników uczestniczących w zawodach lekkoatletycznych.

Chód sportowy.

Przepisy dotyczące chodu sportowego, a w szczególności stylu poruszania się zawodnika, nie uległy zmianie. Zmieniono natomiast przepis dotyczący długości pętli, na której może być rozgrywana konkurencja chodu sportowego na trasie. Obecnie pętla nie może być dłuższa (tak jak było do tej pory) niż 2,5 km, ale nie krótsza niż 1 km (dawniej 2 km). Powyższą zmianę podyktowało życie, gdyż praktyka pokazała, że zarówno organizacyjnie jak i widowiskowo, korzystniej jest przeprowadzać zawody w chodzie sportowym na krótszej pętli niż szukać odpowiednich terenów i czasami sztucznie ją wydłużać, do co najmniej 2 km.

Zatwierdzanie rekordów

Jednym z dodatkowo obecnie wprowadzonym warunkiem zatwierdzenia jako rekordowy, wynik uzyskany na zawodach rozgrywanym na stadionie, jest konieczność spełniania przez dany obiekt parametrów technicznych wyspecyfikowanych w specjalistycznym wydawnictwie IAAF Track and Field Facilities Manuel.

W konkurencjach biegowych, na dystansach do 400 metrów włącznie, bloki startowe muszą być wyposażone w aparaturę do wykrywania falstartu i mierzącą czas reakcji zawodników na starcie. Wykonane pomiary czasu reakcji powinny być dołączone do dokumentacji złożonej w celu zatwierdzeniem danego wyniku jako rekordu.

Opracował Janusz Krynicki

REKORDY POLSKI USTANOWIONE W 2007 R.

MĘŻCZYŹNI

400m pł	48.12	Marek Plawgo	25.02.81	Warszawianka	28.08	Osaka JPN
Dysk	66.61	Piotr Małachowski	07.06.83	Śląsk Wrocław	25.07	Kowno LTU

KOBIETY

400m pł	53.86	Anna Jesień	10.12.78	AZS-AWF Warszawa	28.08	Osaka JPN
Trójskok	14.24	Małgorzata Trybańska	21.06.81	Warszawianka	02.06	Biała Podl. +0,7
Młot	76.83	Kamila Skolimowska	04.11.82	Gwardia Warszawa	11.05	Doha QAT

U-23 MĘŻCZYŹNI

W dal	8.21	Marcin Starzak	20.10.85	AZS-AWF Kraków	04.07	Salamanca ESP +1.4
-------	------	----------------	----------	----------------	-------	--------------------

U-23 KOBIETY

5000m	15:50.65	Katarzyna Kowalska	07.04.85	Vectra Włocławek	09.09	Słupsk
3000m prz	9:39.40	Katarzyna Kowalska	07.04.85	Vectra Włocławek	15.07	Debreczyn HUN
Trójskok	14.04	Joanna Skibińska	21.02.85	MKS Aleksandrów Łódzki	01.07	Poznań -0.1
4x100m	44.36	POLSKA - reprezentacja U-23			10.06	Bydgoszcz
		Paulina Siemieniako 87, Ewelina Klocek 87, Marta Jeschke 86, Iwona Brzezińska 86				
	44.07	POLSKA - reprezentacja U-23			15.07	Debreczyn HUN
		Paulina Siemieniako 87, Ewelina Klocek 87, Marta Jeschke 86, Iwona Brzezińska 86				
	43.78	POLSKA - reprezentacja U-23			15.07	Debreczyn HUN
		Paulina Siemieniako 87, Ewelina Klocek 87, Marta Jeschke 86, Iwona Brzezińska 86				

U-20 JUNIORZY

Tyczka	5.50	Łukasz Michalski	17.08.88	Zawisza Bydgoszcz	28.06	Biała Podlaska
10-bój	7458	Karol Boduła	23.06.88	RLTL ZTE Radom	20.07	Hengelo NED
	(6.00-99.0-1.75)		(11.30/+0.1-6.58/+0.6-14.73-1.89-51.56-14.57/0.0-44.88-4.40-53.26-4:38.38)			

U-20 JUNIORKI

5000m	16:26.12	Izabela Trzaskalska	09.01.88	MULKS Terespol	30.06	Poznań
Tyczka	4.20	Karmen Bunikowska	21.03.88	AZS-AWFiS Gdańsk	21.07	Hengelo NED

U-18 JUNIORZY MŁODSI

Oszczep (700)	75.78	Patryk Michalski	02.02.90	UKS Cyprianka	25.07	Szczecin
8-bój	5968	Rafał Krzeszewski	12.04.90	MSZS Kutno	27.07	Szczecin
	(5.00-91.4-700)		(11.35/+0.9-6.95-14.76-51.37-14.80/-0.1-1.94-47.45-2:58.38)			

U-18 JUNIORKI MŁODSZE

Chód 5000m	22:58.94	Anna Mielcarek	23.11.90	AZS Poznań	12.07	Ostrawa CZE
------------	----------	----------------	----------	------------	-------	-------------

U-16 MŁODZICY

Brak

U-16 MŁODZICZKI

Tyczka	3.71h	Agnieszka Kolasa	20.05.92	SKLA Sopot	21.04	Gdynia
	3.80	Agnieszka Kolasa	20.05.92	SKLA Sopot	07.06	Bydgoszcz
	3.80	Natalia Krupińska	30.10.92	Olimp Mazańcowice	08.06	Warszawa
	3.80	Martyna Cyganek	08.04.92	MKS Ustroń	16.06	Trzyniec CZE
Oszczep	45.15	Marta Kąkol	25.02.92	GKS Luzino	30.09	Słubice

NAJLEPSZE WYNIKI W HISTORII

U-18 JUNIORZY MŁODSI

Chód 5000m	21:00.04	Wojciech Halman	10.01.90	Lechia Gdańsk	26.05	Słupsk
Chód 20km	1:34:38	Łukasz Augustyn	29.11.90	Sokół Mielec	22.09	Bieruń

U-18 JUNIORKI MŁODSZE

Chód 10km	47:55	Anna Mielcarek	23.11.90	AZS Poznań	20.05	Leamington GBR
Chód 20km	2:01:27	Agnieszka Łatka	08.04.91	Unia Hrubieszów	22.09	Bieruń

HALOWE REKORDY POLSKI USTANOWIONE W 2007 R.

MĘŻCZYŹNI

5000m	14:17.37	Artur Kern	12.07.80	Unia Hrubieszów	09.02	Fayetteville USA
	14:09.89	Artur Kern	12.07.80	Unia Hrubieszów	10.03	Boston USA
W dal	8.01	Marcin Starzak	20.10.85	AZS-AWF Kraków	23.02	Chemnitz GER

KOBIETY

400m	52.00	Grażyna Prokopek	20.04.77	AZS-AWF Warszawa	02.03	Birmingham GBR
3000m	8:38.21	Lidia Chojecka	25.01.77	Pogoń Siedlce	03.02	Stuttgart GER

U-20 JUNIORZY

800m	1:51.63	Arkadiusz Mostrąg	04.02.88	SKB Kraśnik	11.03	Landover USA
Tyczka	5.32	Łukasz Michalski	17.08.88	Zawisza Bydgoszcz	21.01	Bydgoszcz
	5.35	Łukasz Michalski	17.08.88	Zawisza Bydgoszcz	11.02	Warszawa
	5.40	Łukasz Michalski	17.08.88	Zawisza Bydgoszcz	11.02	Warszawa
Kula (6.00)	19.19	Łukasz Kutek	09.01.88	RMKS Rybnik	03.02	Brzeszcze
7-bój (6.00/99.0)	5237	Szymon Czapiewski	19.05.89	Zawisza Bydgoszcz	27.01	Spała
		(7.31-6.47-12.71-1.90-8.36-4.50-2:51.11)				

U-20 JUNIORKI

200m	24.29	Marika Popowicz	28.04.88	Zawisza Bydgoszcz	27.01	Spała
300m	38.87	Anna Kiełbasińska	26.04.90	Polonia Warszawa	28.01	Spała
600m	1:32.20	Ewa Jacniak	27.11.90	SKB Kraśnik	28.01	Spała
1500m	4:23.01	Danuta Urbanik	24.12.89	Victoria Stalowa Wola	27.01	Spała
Chód 3000m	13:23.53	Anna Mielcarek	23.11.90	AZS Poznań	18.02	Spała

U-18 JUNIORZY MŁODSI

800m	1:55.69	Daniel Chyliński	18.12.90	LUKS Prefbet Śniadowo	10.02	Spała
60m pł (91.4)	7.85	Michał Szade	17.05.90	Olimpia Poznań	28.01	Spała
Kula (5.00)	19.53	Konrad Partyka	29.01.90	Victoria Stalowa Wola	06.01	Warszawa
	19.58	Konrad Partyka	29.01.90	Victoria Stalowa Wola	28.01	Spała

U-18 JUNIORKI MŁODSZE

300m	38.87	Anna Kiełbasińska	26.04.90	Polonia Warszawa	28.01	Spała
600m	1:32.20	Ewa Jacniak	27.11.90	SKB Kraśnik	28.01	Spała
Tyczka	3.82	Olga Frąckowiak	14.02.90	AZS-AWFiS Gdańsk	28.01	Spała
Chód 3000m	13:23.53	Anna Mielcarek	23.11.90	AZS Poznań	18.02	Spała

NAJLEPSZE WYNIKI W HISTORII

MĘŻCZYŹNI

Rzut ciężarkiem	19.97	Jarosław Zakrzewski	25.09.84	AZS-AWFiS Gdańsk	17.02	Kent USA
	20.41	Jarosław Zakrzewski	25.09.84	AZS-AWFiS Gdańsk	23.02	Akron USA

Przygotował Janusz Rozum

Sprawdzian weryfikacyjny dla kandydatów do uzyskania licencji specjalistycznej w bloku skoków

I. CZĘŚĆ OPISOWA

1. Podaj najważniejsze przypadki, kiedy uznajemy skok wzwyż za nieważny.

Odp. Skok wzwyż uznajemy za nieważny, gdy:

- po oddaniu skoku przez zawodnika poprzeczka nie została na podpórkach,
- przed pokonaniem poprzeczki zawodnik dotknie jakąkolwiek częścią ciała rozbiegu lub zeskoku poza płaszczyznę pionową przechodzącą przez bliższą krawędź poprzeczki (zarówno między nimi jak i na zewnątrz stojaków) i mógł uzyskać z tego powodu korzyść,
- zawodnik odbije się obunóż,
- zawodnik przekroczy limit czasu.

Pkt. 0-4

2. Kiedy skok o tyczce uważany jest za nieodbyty, czego skutkiem jest przyznanie zawodnikowi prawa wykonania ponownej próby?

Odp. Skok o tyczce uważany jest za nieodbyty gdy:

- przed oddaniem skoku przez zawodnika wiatr strąci poprzeczkę,
- w czasie oddawania skoku przez zawodnika tyczka się złamie,
- pojawi się nagła przeszkoda na rozbiegu.

Pkt. 0-3

3. Kiedy SGS uznaje skok w trójskoku za nieważny?

Odp. Skok uważa się za nieważny jeśli zawodnik:

- podczas odbicia dotknie dowolną częścią ciała podłoża poza linią odbicia podczas wykonania skoku lub podczas przebiegnięcia bez oddania skoku,
- odbije się na zewnątrz obu końców belki niezależnie od tego, czy nastąpi to przed, czy za przedłużeniem linii odbicia,
- dotknie podłoża pomiędzy linią odbicia i miejscem lądowania,
- w trakcie lądowania dotknie podłoża poza piaskownicą bliżej linii odbicia niż najbliższy ślad pozostawiony w piasku,
- podczas opuszczenia zeskoczni będzie mieć pierwszy ślad z podłożem na zewnątrz piaskownicy bliżej linii odbicia niż najbliższy ślad pozostawiony w piasku podczas lądowania,
- skacze niezgodnie z techniką wykonania skoku (powinna być PPL lub LLP),
- przekroczy limit czasu na wykonanie próby,
- nie doskoczy do zeskoczni.

Pkt. 0-5

4. Podaj zasady ustalania kolejności w skokach długich.

Odp. Przede wszystkim decyduje najlepszy uzyskany w konkursie wynik. W skokach długich w przypadku jednakowych najlepszych wyników o kolejności decyduje drugi osiągnięty rezultat. Jeśli to nie daje rozstrzygnięcia należy brać pod uwagę wynik trzeci i dalsze. Gdy nadal nie udaje się

ustalić który z zawodników powinien zająć lepsze miejsce należy sklasyfikować ich na tym samym miejscu. W szczególnym przypadku (np. gdy chodzi o pierwsze miejsce) organizuje się dogrywkę polegającą na tym, że zawodnicy winni wykonać dodatkowe próby aż do uzyskania rozstrzygnięcia.

Pkt. 0-2

5.Wymień obowiązki SGS:

- a) przed rozpoczęciem konkurencji,
- b) w trakcie trwania konkurencji,
- c) po zakończeniu konkurencji.

Odp. a)

- przyjmuje od kierownika technicznego zawodów urządzenia i sprzęt niezbędny do przeprowadzenia skoków,
- pobiera od sekretarza zawodów protokoły konkurencji, które ma przeprowadzić,
- rozdziela sędziom funkcje,
- powiadamia zawodników od którego momentu zaczyna się mierzenie czasu przeznaczonego na wykonanie próby a w skokach wzwyż i o tyczce podaje wysokość początkową i wysokości, na które będzie podnoszona poprzeczka po zakończeniu każdej kolejki skoków.

Odp. b)

- = decyduje we wszystkich sprawach związanych z przebiegiem konkurencji, a których nie przewidziano w przepisach,
- = ocenia i decyduje, czy próba jest udana; do tego celu używa sygnalizacji chorągiewkami,
- = nadzoruje pomiary skoków,
- = rozstrzyga sprawy sporne,
- = decyduje bezpośrednio w wypadkach składania ustnego protestu,
- = decyduje bezpośrednio w przypadkach zastrzeżenia co do zachowania się uczestnika konkurencji, dysponując przy tym prawem jego wykluczenia,
- = nadzoruje sprawdzanie zapisów w protokołach, do czego może upoważnić innego sędziego,
- = ma prawo (w porozumieniu z arbitrem, a jeżeli takowego nie ma to z sędzią głównym) unieważnić konkurencje i powtórzyć ją tego samego lub innego dnia, jeżeli w czasie jej rozgrywania zaistniały okoliczności uzasadniające w jego mniemaniu podjęcie takiej decyzji,
- = ma prawo (w porozumieniu z arbitrem, a jeżeli takowego nie ma to z sędzią głównym) zmienić miejsce rozgrywania konkurencji, jeżeli według jego oceny wymagają tego zaistniałe warunki, przy czym może to zarządzić dopiero po zakończeniu pełnej kolejki skoków,
- = rozstrzyga, czy zwłoka z wykonaniem próby spowodowana jest przyczyną uzasadniającą pozbawienie zawodnika prawa do odbycia tej próby,

Odp. c)

- sprawdza protokół z przebiegu konkurencji, podpisuje go i po dołączeniu protokołu z pomiaru prędkości wiatru (w skokach długich) powoduje doręczenie tej dokumentacji sekretarzowi zawodów,
- w sposób zorganizowany opuszcza wraz z komisją płytę stadionu przekazując do dyspozycji kierownika zawodów sędziów,
- informuje obsługę techniczną o zakończeniu konkursu

Pkt. 0-10

6. Podaj zasady ustalania kolejności w skokach wysokich.

Odp. Przede wszystkim decyduje najlepszy uzyskany w konkursie wynik. W skokach wysokich przy jednakowym wyniku wyższe miejsce należy przyznać zawodnikowi, który na ostatniej pokonanej wysokości wykonał mniejszą liczbę skoków. Jeżeli nadal brak rozstrzygnięcia, to wyższe miejsce należy przyznać zawodnikowi, który wykonał mniejszą liczbę nieudanych skoków w całym konkursie, z ostatnią pokonaną wysokością włącznie. Jeśli nadal brak rozstrzygnięcia, to dla ustalenia pierwszego miejsca należy przeprowadzić dogrywkę. Jeżeli miejsce nierozstrzygnięte dotyczy dalszych lokat w konkursie, zawodników należy sklasyfikować ex aequo na tym samym miejscu.

Pkt. 0-3

7. Dokończ protokół, tj. ustal wyniki i miejsca po trzech próbach oraz kolejność w finale.

Tylko część zawodniczek będących w finale uzyskała ważny wynik, który jest umieszczony w protokole. Pozostałe wykonane próby w wąskim finale były nieważne. Zakończ protokół wpisując wyniki i uzyskane miejsca.

zawodnik	Nr próby			Po 3 próbach wynik		Kolejność w finale	Nr próby			Wynik	Miejsce
	I	II	III				IV	V	VI		
A	12,76	12,11	12,21	12,76	1	8	X	X	X	12,76	2
B	X	12,18	X	12,18	10	-	-	-	-	12,18	10
C	12,10	12,33	12,21	12,33	7	2	X	X	12,33	12,33	8
D	12,10	12,50	12,20	12,50	5	4	X	X	X	12,50	5
E	12,12	X	12,12	12,12	14	-	-	-	-	12,12	14
F	12,02	11,55	11,55	12,02	16	-	-	-	-	12,02	16
G	12,12	12,12	12,10	12,12	13	-	-	-	-	12,12	13
H	12,11	12,65	12,54	12,65	2	7	X	12,76	X	12,76	1
I	11,55	11,89	11,40	11,89	19	-	-	-	-	11,89	19
J	X	12,08	X	12,08	15	-	-	-	-	12,08	15
K	11,99	11,55	11,98	11,99	18	-	-	-	-	11,99	18
L	12,50	12,11	12,54	12,54	3	6	X	X	12,48	12,54	3
M	12,10	X	12,15	12,15	12	-	-	-	-	12,15	12
N	12,01	11,50	11,59	12,01	17	-	-	-	-	12,01	17
O	12,15	X	12,12	12,15	11	-	-	-	-	12,15	11
P	11,53	12,21	12,20	12,21	8	1	X	12,34	X	12,34	7
R	11,81	11,15	12,20	12,20	9	-	-	-	-	12,20	9
S	12,41	12,11	12,20	12,41	6	3	X	X	X	12,41	6
T	12,54	12,48	12,10	12,54	4	5	12,50	X	X	12,54	4

Pkt. 0-9

8. Na jakich zasadach przeprowadza się dogrywkę w skokach wysokich?

Odp.

Dogrywkę należy przeprowadzać tylko wtedy, gdy istnieje konieczność wyłonienia zwycięzcy w zawodach indywidualnych, a to zdarza się głównie w zawodach mistrzowskich. Zawodnicy, którzy są w sytuacji ex aequo na pierwszym miejscu (dwóch lub więcej), wykonują po jednym

dodatkowym skoku na najniższej wysokości, na której stracili prawo do kontynuowania konkursu. Wszyscy zawodnicy muszą skakać, gdyż rezygnacja ze skoku oznacza przegranie dogrywki. O ile więcej niż jeden zawodnik odda udany skok, poprzeczkę podnosi się o 2cm (wzwyż) lub o 5cm (tyczka). Zawodnicy ponownie wykonują po jednym skoku. Zawodnicy skaczą do chwili wyłonienia zwycięzcy.

Pkt. 0-3

9. Ustal kolejność i w ewentualnej dogrywce zaproponuj wysokości. Ustal wyniki i kolejność.

Nr	170	175	180	185	190	193	195	197	199	201	203	203	201	199	201	203	205	203	wynik	m-ce
1	O	O	XX-	O	-	XXO	XXO	O	XXX										197	5
2	-	XO	O	XO	-	XXO	XXO	-	XO	-	XXX	X	X	O	O	O	X	O	203	1
3	XXO	O	XXO	O	XXO	XXO	O	XXO	XXX										197	6=
4	-	-	XO	XO	-	XXO	-	XXO	XO		XXX	X	X	O	X				199	4
5	XXO	O	XXO	XXO	O	O	XXO	XXO	XXX										197	6=
6	-	XO	O	-	XO	XXO	XXO	-	XO		XXX	X	X	O	O	O	X	X	203	2=
7	-	-	XO	XO	-	XXO	-	XXO	XO	-	XXX	X	X	O	O	O	X	X	203	2=
8	XXO	XXO	XO	XO	O	O	XXO	XXO	XXX										197	6=
											203	203	201	199	201	203	201	203		

Pkt. 0-9

10. Do kogo i w jakim czasie należy składać protest?

Odp. Ustny protest przeciw uznaniu próby za nieważną zawodnik zgłasza do sędziego głównego konkurencji. Sędzia główny może według własnej oceny zarządzić pomiar i zanotować wynik celem zachowania możliwości uznania protestu. Każdy protest należy zgłaszać do arbitra. Może to zrobić zawodnik, jak również osoba działająca w jego imieniu. W ciągu 30min od oficjalnego ogłoszenia decyzji arbitra, protest należy składać do komisji odwoławczej na piśmie z podpisem osoby oficjalnie występującej w imieniu zawodnika wraz z kaucją w wysokości 100\$ lub ich równowartości. W przypadku nie uznania protestu kaucja przepada.

Pkt. 0-3

11. Jak zawodnik w skoku o tyczce może przesuwac stojaki?

Odp. Zawodnicy mają prawo do przesuwania poprzeczki w kierunku zeskoku w taki sposób, że krawędź poprzeczki bliższa zawodnika (tzn. od rozbiegu) może być usytuowana w dowolnym miejscu między i nad zewnętrzną tylną krawędzią skrzynki a linią oddaloną o 80 cm w kierunku zeskoku.

Pkt. 0-1

12. Wyjaśnij, w jakich przypadkach zawodnik w skoku o tyczce może używać plastra na dłoniach.

Odp. Zawodnik w skoku o tyczce może używać plastra ochronnego na dłoniach tylko i wyłącznie, gdy zachodzi potrzeba ochrony otwartej rany.

Pkt. 0-1

13. W jakim celu przeprowadza się konkurs eliminacyjny?

Odp. Jeżeli liczba zawodników jest zbyt duża, aby w sposób zadowalający przeprowadzić konkurs

w pojedynczej rundzie przeprowadza się konkurs eliminacyjny, w którym wszyscy zawodnicy muszą uczestniczyć.

Pkt. 0-1

14. Jak sędzia główny skoków powinien egzekwować czas, który jest przeznaczony na wykonywanie próby, gdy nie ma do dyspozycji zegara mierzącego czas?

Odp. Sędzia główny skoków powinien informować zawodników o momencie rozpoczęcia próby, (np. poprzez wyczytanie nazwiska i uniesienie białej chorągiewki), a następnie zasygnalizować zawodnikowi, w odpowiednim momencie żółtą chorągiewką, że pozostało mu 15 sek. do rozpoczęcia próby.

Pkt. 0-1

15. Jesteś sędzią głównym skoku wzwyż. Napisz, jaka powinna być decyzja, gdy zawodnik w momencie odbicia zawadził nogą o zeskok, a następnie prawidłowo pokonał poprzeczkę.

Odp. O ile zawodnik nie uzyskał z tego powodu korzyści, uznaję ten skok za ważny.

Pkt. 0-1

16. Podaj, na jakich zasadach zawodnik może opuścić miejsce rozgrywania konkurencji podczas trwania konkursu. Podaj przykłady uzasadniające taką sytuację.

Odp. W czasie trwania konkurencji technicznej i w wielobojach zawodnik opuszcza miejsce rozgrywania konkurencji za zgodą i w towarzystwie sędziego. Przykładem może być potrzeba fizjologiczna, konieczność udzielenia pomocy lekarskiej poza boiskiem, start w kilku konkurencjach technicznych.

Pkt. 0-2

17. Opisz podstawowe różnice między poprzeczką używaną w konkursie skoku wzwyż i w skoku o tyczce.

Odp.

1. Długość poprzeczki 4,00 m w skoku wzwyż i 4,50 m w skoku o tyczce
2. Maksymalny ciężar do 2 kg (wzwyż) i 2,25 kg (tyczka)

Pkt. 0-2

18. Podaj dane techniczne dotyczące tyczki.

Odp. Tyczka może być wykonana z dowolnego materiału albo z połączenia różnych materiałów. Tyczka może mieć ochronne warstwy taśmy na dolnym końcu i przy uchwycie. Przepisy nie określają wymiarów tyczki.

Pkt. 0-2

19. Opisz zasadę wykonywania skoków w trójskoku.

Odp. Trójskok składa się z trzech skoków wykonywanych w ściśle określonej kolejności. W pierwszym skoku zawodnik powinien wylądować na tą samą nogę, z której się odbił, w drugim na nogę przeciwną i z niej powinien wykonać trzeci skok.

Pkt. 0-1

20. W jaki sposób dokonujemy pomiaru wysokości w skokach wysokich?

Odp. Pomiaru dokonujemy prostopadle, od podłoża do najniższej części górnej krawędzi poprzeczki.

Pkt. 0-1

21. Co to jest linia odbicia w trójskoku i gdzie ona się znajduje?

Odp. Odbicie powinno nastąpić z belki zagłębionej do poziomu zeskokczni. Krawędź belki bliższa zeskokczni nazywa się linią odbicia. Bezpośrednio za linią odbicia celem pomocy sędziom należy umieścić listwę z wkładką plastelinową.

Pkt. 0-1

22. Ustal końcowe wyniki i kolejność w zakończonym konkursie skoku o tyczce.

Zawodnik	380	400	420	440	460	480	490	500	510	515	520	wynik	kolejność
A	-	XO	XO	XXO	XX	-	-	-	-	-	-	440	8=
B	XXO	O	O	XXO	XX	-	-	-	-	-	-	440	8=
C	XO	XXO	XXO	XXX	-	-	-	-	-	-	-	420	10
D	-	O	XO	O	XO	XX	-	-	-	-	-	460	7
E	-	O	O	O	XO	XX	-	-	-	-	-	460	5=
F	-	-	-	O	O	XO	X-	XO	XXX	-	-	500	4
G	-	-	-	-	-	O	XO	O	XXO	XO	XX	515	2
H	-	-	-	-	-	-	O	XO	XO	XO	XX	515	1
I	-	-	O	O	XO	XX	-	-	-	-	-	460	5=
J	-	-	-	-	-	X-	O	XO	XXX	-	-	500	3

Pkt.0-6

23. W konkursie skoku w dal startuje sześciu zawodników. Po trzech próbach jeden z nich – wykonujący próby jako czwarty w kolejności - miał trzy skoki przekroczone. Czy ma prawo do wykonania kolejnych trzech prób? Jeśli tak, to jako który w kolejności będzie wykonywał czwartą próbę?

Odp. Ma prawo do kontynuowania prób, i powinien wykonywać jako pierwszy czwartą próbę.

Pkt. 0-2.

II. CZĘŚĆ TESTOWA

1. Jak zanotujesz wynik w skoku w dal gdy na miarze widzisz:

a) 6m 27cm i 2mm

- b) 7m 18cm i 8mm
- c) 7m 88cm i 5mm

Odp. a) 6,27 b)7,18 c)7,88
Pkt. 0-2

2. W trójskoku podczas skoku zawodnik dotknął podłoża przenoszoną nogą. Skok uznajesz za

- a) nieważny
- b) nieodbyty
- c) ważny.**

Pkt.0-1

3.W skoku w dal zawodnik odbił się ponad 20 cm przed belką.

Twoja decyzja:

- a) ważny**
- b) nieważny
- c) nieodbyty

Pkt. 0-1

4. Odstęp między końcami poprzeczki a stojakami w skoku wzwyż winien wynosić co najmniej:

- a) nie powinno być wcale odstępu
- b) 1 cm**
- c) 2 cm

Pkt. 0-1

5. Celem ułatwienia rozbiegu i odbicia zawodnicy mogą używać:

- a) dowolnej liczby znaczników
- b) jednego lub dwóch znaczników,**
- c) kredy
- d) własnej taśmy samoprzylepnej**

Pkt. 0-1

6.Ile prób na danej wysokości ma zawodnik w skoku o tyczce, skoro na wysokości poprzedniej raz strącił poprzeczkę i postanowił kontynuować konkurs na wysokości kolejnej?

- a) trzy,
- b) nieograniczoną liczbę,
- c) dwie,**
- d) jedną.

Pkt. 0-1

7.Ile musi wynosić przerwa między konkurencjami w wielobojach?

- a) minimum 30 minut,**
- b) 1 godzinę,
- c) zgodnie z indywidualnym życzeniem zawodnika,
- d) tyle, ile zawodnik potrzebuje czasu na przemieszczenie się na miejsce rozgrywania kolejnej konkurencji.

Pkt. 0-1

8. W skoku wzwyż w konkursie pozostało 3 zawodników. Dwóch pierwszych z listy pokonało wysokość w pierwszej próbie, natomiast trzeci z nich na tej samej wysokości stracił poprzeczkę. Ile ma czasu na wykonanie drugiej próby?

- a) 1,5 min
- b) 1 min
- c) 2 min**
- d) 3 min

Pkt. 0-1

9. Minimalna długość rozbiegu w skoku w dal powinna wynosić:

- a) 45m,
- b) 40m,**
- c) 35m,
- d) 30m

Pkt.0-1

10. Zaznacz właściwe ustawienie wiatromierza w trójskoku

-na wysokości:

- a) 1,00m
- b) 1,22m**
- c) 1,33m
- d) 1,55m.

-w odległości przed belką do odbicia:

- a) 30m
- b) 20m**
- c) 25m
- d) 35m.

-nie dalej od rozbiegu niż:

- a) 2m**
- b) 2,5m
- c) 2,22m
- d) 1,5m

Pkt.0-3

11. W rozgrywanych wielobojach w konkurencji skoku wzwyż w konkursie pozostał jeden zawodnik. O ile podnosimy poprzeczkę na kolejną wysokość?

- a) o 1 cm
- b) o 3 cm**
- c) o 5 cm
- d) o tyle, ile poprosi.

Pkt. 0-1

12. W skoku o tyczce zawodnik pokonał poprzeczkę na wysokości wyższej od rekordu Polski. Sędzia Główny Skoków:

- a) nie ma obowiązku dokonania ponownego pomiaru pokonanej rekordowej wysokości,**

- b) powinien ponownie zmierzyć pokonaną wysokość,
- c) ma obowiązek zmierzyć pokonaną wysokość,
- d) powinien ponownie zmierzyć pokonaną wysokość w obecności dwóch sędziów.

Pkt. 0-1

13. W skoku wzwyż zawodnik powinien mieć:

- a) dwa numery startowe,
- b) jeden numer startowy,**
- c) może być bez numeru,
- d) obowiązkowo jeden numer umieszczony na piersiach.

Pkt. 0-1

14. Po prawidłowo oddanym skoku wzwyż zawodnik schodząc z zeskokni strącił poprzeczkę. Jaka powinna być decyzja SGS?

- a) skok nieważny,
- b) skok ważny,**
- c) skok nieodbyty.

Pkt. 0-1

15. Zawodnik w trójskoku wykonał drugie odbicie poza szerokością rozbiegu i prawidłowo wylądował w zeskokni. Jaka powinna być decyzja SGS?

- a) skok ważny,**
- b) skok nieważny,
- c) skok nieodbyty.

Pkt.0-1

16. Zawodnik w trójskoku odbił się na zewnątrz końca belki nie przekraczając linii odbicia. Jaka powinna być decyzja SGS?

- a) skok ważny,
- b) skok nieważny,**
- c) skok nieodbyty.

Pkt.0-1

17. W wąskim finale (8 zawodników) w skoku w dal nie startuje dwóch zawodników, pierwszy - z powodu kontuzji a drugi - zrezygnował. Na 9 miejscu jest dwóch zawodników sklasyfikowanych ex aequo. Decyzja SGS:

- a) w finale bierze udział 6 zawodników,**
- b) w miejsce nie startujących dobiera do finału zawodników znajdujących się na 9 miejscu
- c) jeśli rezygnujący zawodnicy wyrażą na to zgodę, to sędzia główny może dopuścić do udziału w wąskim finale dwóch zawodników, którzy zajęli wspólnie 9 miejsce.

Pkt.0-1

18. Prędkość wiatru w skoku w dal mierzymy przez:

- a) 5 sekund**
- b) 7 sekund
- c) 10 sekund

-gdy zawodnik przekroczy znak umieszczony od belki w odległości:

- a) 35m
- b) 40m**
- c) 45m.

Pkt. 0-2

19. Górna powierzchnia listwy z wkładką plastelinową (w skokach długich) powinna wznosić się od poziomu belki do wysokości:

- a) 5mm
- b) 7mm**
- c) 10mm.

a krawędzie listwy powinny być nachylone pod kątem:

- a) 30 stopni
- b) 40 stopni
- c) 45 stopni.**

Pkt. 0-2

20. Podczas wykonania próby w trójskoku zawodnik przekroczył linię odbicia, o około 1.5 cm, nie pozostawiając śladu na plastelinie. Decyzja SGS:

- a) skok ważny**
- b) skok nieważny
- c) skok nie odbyty.

Pkt. 0-1

21. Czy zawodnikowi w celu uzyskania lepszego uchwytu tyczki wolno smarować?

- a) tylko dłonie,
- b) tylko powierzchnię tyczki,
- c) dłonie i powierzchnię tyczki,**
- d) nie wolno smarować ani dłoni i ani powierzchni tyczki.

Pkt. 0-1

22. Belka do odbicia w trójskoku mężczyzn powinna być umieszczona od zeskocznii w odległości, co najmniej:

- 11 m
- 12 m
- **13 m**
- 14 m

Pkt. 0-1

23. Kolejność wykonywania prób w szerokim finale trójskoku zależy od:

- wyników uzyskanych przez zawodnika w eliminacjach,
- najlepszego wyniku, jakim legitymują się zawodnicy w danym sezonie (jeśli nie było przeprowadzonego konkursu eliminacyjnego),
- **rezultatów losowania pomiędzy uczestnikami szerokiego finału.**

Pkt. 0-1

SPRAWOZDANIE
(arbitra, koordynatora startu, kierownika technicznego) z zawodów:

.....
Nazwisko i imię:

- Wyróżniający się **sędziowie główni konkurencji** podczas zawodów:
.....
- Uwagi odnośnie pracy **sędziów głównych konkurencji**:
.....
.....
- **Wyróżniający się sędziowie** w poszczególnych komisjach *(w opinii sędziego głównego konkurencji)*:
.....
.....
- **Ocena negatywna sędziów** w poszczególnych komisjach *(w opinii sędziego głównego konkurencji)*:
.....
.....
- Przygotowanie sprzętu do przeprowadzenie konkurencji **(pozytywna)**:
.....
.....
.....
- Przygotowanie sprzętu do przeprowadzenia konkurencji **(negatywna)**:
.....
.....
.....
- **Uwagi i spostrzeżenia do:** *(organizatora imprezy, obsługi technicznej zawodów, kierownika zawodów, sędziego głównego zawodów, sekretariatu zawodów, bramki, zawodników uczestniczących w mistrzostwach lub innych osób przeprowadzających zawody)*:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(podpis)